

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА,

№

20.



KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 10-го Марта — 1836 — Wilno. Wtorek. 10-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 27-го Февраля.

Высочайшій Рескриптъ,
на имя Генералъ-Лейтенанта, Сенатора Михай-
ловскаго-Данилевскаго.

Господинъ Генералъ-Лейтенантъ, Сенаторъ Михайловскій-Данилевскій! Прочитавъ съ особеннымъ вниманіемъ представленное вами чрезъ Военнаго Министра описаніе похода 1814 года, Я, къ истинному удовольствію Моему, нашелъ въ семъ твореніи самое точное и вѣрное изложеніе событій навсегда незабвенныхъ, начертанное перомъ, достойнымъ высокаго своего предмета. Отличаясь симъ отъ всѣхъ донынѣ извѣстныхъ описаній сей эпохи, оно въ духѣ прямой истинны и строгой правды, передаетъ, въ оныхъ вѣрныхъ чертахъ, безсмертные подвиги Императора АЛЕКСАНДРА, ко благу Европы предпріятыя, и знаменитое участіе Русскаго воинства въ борьбѣ, упрочившей навсегда независимость Государствъ.

Важнымъ и любопытнымъ дополненіемъ къ описанію походовъ 1813 и 1814 годовъ, составила бы Исторія собственно отечественной войны 1812 года. Я желаю, чтобы вы занялись начертаніемъ оной, и вполне увѣренъ, что вы представите въ ней соотечественникамъ вашимъ новый опытъ отличныхъ вашихъ дарованій и обширныхъ познаній.

Между тѣмъ, въ ознаменованіе, особеннаго Моего къ вамъ благоволенія, жалую васъ Кавалеромъ Ордена Святаго Владимира второй степени, коего знаки при семъ препровождаю, пребываю навсегда вамъ благосклонный.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

Въ С.-Петербургѣ, 24-го Февраля 1836 года. **НИКОЛАЙ.**

— Высочайшимъ Приказомъ, 18-го Февраля, назначены: Командиръ 9-го Флотскаго экипажа и корабля *Владиміръ*, Капитанъ 1-го ранга *Кишкинъ*, Командиромъ вновь строящагося 120-ти пушечнаго корабля *Россия*; Командиръ 27-го экипажа и корабля *Березино*, Капитанъ 2-го ранга *Колюбакинъ*, Командиромъ 2-го экипажа и корабля *Владиміръ*; 25-го, Командиръ фрегата *Юнона*, Капитанъ 2-го ранга *Назимовъ*, Командиромъ 27-го экипажа и корабля *Березино*. (Спб. В.)

— По разсмотрѣніи въ Государственномъ Совѣтѣ представленнаго Министромъ Народнаго Просвѣщенія проекта положенія и штата для преподаванія въ первой Казанской Гимназіи Восточныхъ языковъ, утвердивъ оныя сего числа и препровождаю при семъ, Повѣдваемъ Правительствующему Сенату привести ихъ въ дѣйствіе съ тѣмъ, чтобы требующаяся по штату сумма на 1836 годъ, принята была на счетъ суммъ, на чрезвычайныя расходы по Министерству Народнаго Просвѣщенія назначенной, а на будущее время отпускалась изъ Государственнаго Казначейства.

Содержаніе Высочайше 2-го Января 1836 года утвержденного положенія, о преподаваніи въ первой Казанской Гимназіи Восточныхъ языковъ: 1.) Въ первой Казанской Гимназіи назначается преподавать,

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Петербург, dnia 27 Lutego.

Najwyższy RESKRYPT.

Dany na imię Jenerał-Porucznika, Senatora Michaj-
łowskiego-Danilewskiego.

Panie Jenerale-Poruczniku, Senatorze, Michajłowski-Danilewski! Ze szczególną uwagą przeczytawszy złożone przez was, za pośrednictwem Ministra Wojny, opisanie wyprawy 1814 roku, ku rzetelnemu ukontentowaniu Mоему, znalazłem w tém dziele naydokładniejszy obraz wypadków, nazawsze pamiętnych, skreślony piórem, godnym wysokiego swego przedmiotu. Odznaczając się tém od wszystkich dotąd wiadomych tej epoki opisów, dzieło to, w duchu czystej i ścisłej prawdy, oddaje w naywierniejszych rysach nieśmiertelne czyny Cesarza ALEXANDRA, dla szczęścia Europy przedsięwzięte i znakomity udział Ruskich zastępów w walce, którą niepodległość Mocarstw nazawsze ustaloną została.

Ważném i ciekawém uzupełnieniem opisów wypraw z lat 1813 i 1814, byłaby historia właściwie samej za Ojczyznę wojny 1812 roku. Ja żądam, iżbyście się nią zajęli, i pewien jestem, że w niej złożycie spóźnikom waszym nowy dowód pięknego waszego talentu i obszernych wiadomości.

Tymczasem, na znak szczególnej Moej ku wam życzliwości, mianuję was Kawalerem orderu Sw. Włodzimierza 2-go stopnia, którego znaki przy niniejszem przesyłając, pozostaję ku wam nazawsze przychylnym.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

St. Petersburg.
dnia 24 Lutego 1836 roku.

NIKOŁAJ.

— Przez Najwyższy Rozkaz dzienny, 18-go Lutego, naznaczeni: Dowódzca 9-go ekwipażu floty i okrętu *Włodzimierz*, Kapitan 1-szej rangi *Kiszkin*, Dowódzcą nowo-budującego się 120-działowego okrętu *Rossja*; Dowódzca 27-go ekwipażu i okrętu *Berezyna*, Kapitan 2-giej rangi *Kolubakin*, Dowódzcą 2-go ekwipażu i okrętu *Włodzimierz*; 25-go, Dowódzca fregaty *Junona*, Kapitan 2-giej rangi *Nazimow*, Dowódzcą 27-go ekwipażu i okrętu *Berezyna*. (G.S.P.)

— Po rozpatrzeniu w Radzie Państwa przedstawionego przez Ministra Narodowego Oświecenia projektu Ustaw i Etatu, dla dawania w pierwszym Kazańskim Gimnazjum języków Orientalnych, utwierdziwszy je dnia dzisiejszego i przesyłając przy tém, Rozkazujemy Rządzącemu Senatowi podać je do wykonania z tém, ażeby potrzebna podług etatu summa na rok 1836, przyjęta była na rachunek summy, na wydatki nadzwyczajne w Ministerjum Narodowego Oświecenia wyznaczony, a na czas przyszły wypłacana była z Podskarbstwa Państwa.

Treść Ustawy, Najwyższej potwierdzonej dnia 2 Stycznia 1836 roku, o dawaniu w pierwszym Kazańskim Gimnazjum języków Wschodnich: 1) W pierwszym Kazańskim Gimnazjum naznacza się, oprócz przed-

сверхъ предметовъ, положенныхъ по Уставу учебныхъ заведеній 1828 года, языки: 1.) Арабскі, 2.) Персидскій, 3.) Турецко-Татарскій и 4.) Монгольскій. 2.) Изученіе Восточныхъ языковъ имѣетъ цѣлю приготовить чиновниковъ, основательно знающихъ сіи языки, для опредѣленія: 1.) по Министерству Народнаго Просвѣщенія, въ качествѣ преподавателей Восточныхъ языковъ; 2.) по Министерству Иностранныхъ Дѣлъ, въ званіяхъ переводчиковъ и Драгомановъ, 3.) по Министерству Внутреннихъ Дѣлъ, при Начальникахъ Губерній и Оастей, лежащихъ по Азіатской границѣ, при Ханахъ Султановъ, въ подданствѣ Россіи находящихся, также при Управляющихъ Иновѣрцами, въ качествѣ Переводчиковъ, приставовъ и другихъ пограничныхъ чиновниковъ, 4.) по Министерству Финансовъ, при Начальникахъ Таможенъ, учрежденныхъ по протяженію Восточной границы Россіи, и въ Казенныхъ Палатахъ губерній, сопредѣльныхъ съ Азіатскими областями. 3.) Преподаваніе языковъ Восточныхъ въ Казанской Гимназіи раздѣляется на три разряда: въ 1-мъ преподаются языки: Арабскій и Персидскій; во 2-мъ Турецко-Татарскій и Персидскій; въ 3-мъ Монгольскій и Турецко-Татарскій. 4.) Воспитанники поступаютъ по своему избранію въ одинъ изъ сихъ трехъ разрядовъ и обучаются исключительно языкамъ, назначеннымъ въ ономъ. 5.) Воспитанники всѣхъ трехъ разрядовъ освобождаются отъ изученія языковъ: Греческаго, Славянскаго и Нѣмецкаго, высшей Математики, Физики, Черченія и Рисованія. При поступленіи въ Университетъ, знаніе сихъ предметовъ отъ нихъ не требуется. 6.) Воспитанники сіи обязаны учиться языку Французскому, а по собственному своему желанію могутъ обучаться и Нѣмецкому. 7.) Воспитанники каждаго разряда въ отношеніи къ Восточнымъ языкамъ, дѣлятся на три класса. 8.) Для Арабскаго языка назначается въ недѣлю 9 уроковъ, или по три урока въ классѣ; для Персидскаго, Турецко-Татарскаго и Монгольскаго, для каждаго по 12 уроковъ, или по четыре урока въ классѣ. 9.) Подробное распредѣленіе преподаванія Восточныхъ языковъ предоставляется сдѣлать Профессорамъ и преподавателямъ оныхъ въ Университетѣ, съ утвержденія Попечителя Учебнаго Округа. 10.) Для каждаго изъ вышеозначенныхъ четырехъ Восточныхъ языковъ, назначается особенный учитель. Они называются старшими и пользуются правами, съ симъ званіемъ сопряженными. 11.) Изъ числа 80, состоящихъ при Казанской Гимназіи казенно-коштныхъ воспитанниковъ, 14 обучаются Восточнымъ языкамъ, а именно: 4 языкамъ Арабскому и Персидскому; 6 Арабскому, Турецко-Татарскому и Персидскому; 4 Монгольскому и Турецко-Татарскому. 12.) По окончаніи Гимназическаго курса, отличившіе изъ сихъ воспитанниковъ поступаютъ Студентами въ Университетъ, на казенное содержаніе, для дальнѣйшаго усовершенствованія въ языкахъ Восточныхъ. 13.) Въ число казеннокоштныхъ воспитанниковъ Казанской Гимназіи по Восточнымъ языкамъ, могутъ приниматься Иновѣрцы, какъ-то: Татары, Буряты и другіе, но не иначе, какъ съ разрѣшенія Попечителя Казанскаго Учебнаго округа. 14.) Восточнымъ языкамъ обучаются въ Гимназіи, наравнѣ съ казенно-коштными воспитанниками, всѣ тѣ своекоштные какъ Русскіе, такъ и иновѣрцы, которые изъявляютъ на сіе желаніе. 15.) Воспитанники, кончившіе съ успѣхомъ курсъ въ Казанской Гимназіи по одному изъ разрядовъ Восточныхъ языковъ и удостоенные при выпускѣ похвальныхъ аттестатовъ, если не поступать въ Студенты Университета, опредѣляются въ гражданскую службу съ 14 классомъ, и получаютъ соотвѣтствующія оному мѣста по тѣмъ вѣдомствамъ, гдѣ они могутъ быть употреблены сообразно познаніямъ своимъ. Опредѣляясь по другимъ вѣдомствамъ, они лишаются сего права. 16.) Воспитанники сіи, кончившіе курсъ на казенномъ содержаніи, назначаются на службу, согласно съ ихъ желаніемъ и возможностью, по Министерствамъ: Народнаго Просвѣщенія, Финансовъ, Иностранныхъ и Внутреннихъ Дѣлъ, и обязаны прослужить по назначенію Начальства 6-ть лѣтъ. 17.) Для практическаго изученія языковъ: Персидскаго, Турецкаго, Татарскаго и Монгольскаго, дозволяется Казанской Гимназіи, въ званіи Надзирателей имѣть при воспитанникахъ иновѣрцевъ, свободно объясняющихъ на сихъ языкахъ. Жалованье имъ назначается изъ суммы, по штату опредѣленной, съ утвержденія Попечителя Учебнаго округа. 18.) Надзиратели изъ иновѣрцевъ пользуются на службѣ правами и преимуществами, присвоенными сему званію Уставомъ Учебныхъ заведеній 8-го Декабря 1828 года и Высочайше утвержденнымъ 30-го Января 1835 года мнѣніемъ Государственнаго Совѣта. (С. В.)

миотов, przepisanych Ustawą dla zakładów szkolnych 1828 roku, dawać języki: 1) Arabski, 2) Perski, 3) Turecko-Tatarski i 4) Mongolski. 2) Uczenie języków Wschodnich ma za cel przysposabiać urzędników, gruntownie te języki umiejących, dla przeznaczenia: 1) w Wydziale Ministerium Narodowego Oświecenia, na nauczycieli języków Wschodnich; 2) w Ministerium Stosunków Zewnętrznych, na Translatorów i Dragomanów; 3) w Ministerium Spraw Wewnętrznych, przy Naczelnikach Gubernii i Obwodów, położonych przed granicą Azyatycką, przy Chanach i Sułtanach, w poddaństwie Rosyi zostających, także przy Zarządzających Innowiercami, na Translatorów, Przystawów i innych pogranicznych urzędników, 4) w Ministerium Skarbu, przy Naczelnikach Tamożni, ustanowionych na rozciągłości wschodniej granicy Rosyi, i w Izbach Skarbowych Gubernii, graniczących z prowincjami Azyatyckimi. 3) Dawanie języków Wschodnich w Gimnazjum Kazańskim, dzieli się na trzy oddziały: w 1-m są to języki: Arabski i Perski; w 2-gim Turecko-Tatarski i Perski; w 3-cim Mongolski i Turecko-Tatarski. 4) Uczniowie, podług własnego wyboru, wchodzą do jednego ze trzech oddziałów i uczą się wyłącznie języków, dla tego wydziałuznaczonych. 5) Uczniowie wszystkich trzech oddziałów, wolni są od uczenia się języków: Greckiego, Słowiańskiego i Niemieckiego, wyższej Matematyki, Fizyki i Rysunków. Przy wejściu do Uniwersytetu, umiejętność tych przedmiotów nie będzie od nich wymagana. 6) Uczniowie ci, obowiązani są uczyć się języka Francuzkiego, a z własnej ochoty, mogą uczyć się i Niemieckiego. 7) Uczniowie każdego oddziału, względnie języków Wschodnich, dzielą się na trzy klasy. 8) Dla języka Arabskiego, назнача się w tygodniu 9 lekcyy, czyli po trzy lekcye w klasie; dla Perskiego, Turecko-Tatarskiego i Mongolskiego, dla każdego po 12 lekcyy, czyli po cztery lekcye w klasie. 9) Szczegółowy rozkład dawania języków Wschodnich, zostawuje się zrobić ich Professorom i Nauczycielom w Uniwersytecie, z potwierdzeniem przez Kuratora Okręgu Edukacyynego. 10) Dla każdego, z wyżej wymienionych czterech języków Wschodnich, назнача się osobny Nauczyciel. Nazywają się oni starszymi i używają praw, do nazwania tego przywiązanych. 11) Z liczby 80, będących przy Kazańskim Gimnazjum, na skarbowym koszcie uczniów, 14 uczy się języków Wschodnich, a mianowicie: 4 języków: Arabskiego i Perskiego; 6 Arabskiego, Turecko-Arabskiego i Perskiego; 4 Mongolskiego i Turecko-Tatarskiego. 12) Po ukończeniu Kursu Gimnazyalnego, celniejsi z tych uczniów, wchodzą, jako studenci, do Uniwersytetu, na skarbowe utrzymanie, dla dalszego udoskonalenia się w językach Wschodnich. 13) Do liczby uczniów, na koszcie skarbowym Kazańskiego Gimnazjum języków Wschodnich, mogą być przyjmowani innowiercy, jako to: Tatarowie, Buraci i inni, ale nie inaczej, jak za zezwoleniem Kuratora Kazańskiego Okręgu Edukacyynego. 14) Wschodnich języków uczą się w Gimnazjum, zarówno z uczniami na koszcie skarbowym, wszyscy ci własnym kosztem utrzymujący się, tak Rosyianie, jako i innoziemcy, którzy chcą do tego oświadczyć. 15) Uczniowie, którzy, z postępem ukończyli kurs w Gimnazjum Kazańskim, w jednym z oddziałów języków Wschodnich i uznani przy wyjściu godnymi pochwalnych atestatów, jeżeli nie wejdą na Studentów Uniwersytetu, przeznaczają się do służby cywilnej w 14-tej klasie, i otrzymują odpowiednio temu miejsca, w tych zawiadownictwach, gdzie oni mogą być użytymi stosownie do swego usposobienia. Wchodząc do innych zarządów, tracą to prawo. 16) Uczniowie ci, ukończywszy kurs na skarbowym utrzymaniu, przeznaczają się do służby, zgodnie ze swym życzeniem i usposobieniem, w Ministeriach: Narodowego Oświecenia, Skarbu, Stosunków Zewnętrznych i Spraw Krajowych, i są obowiązani wysłużyć podług naznaczenia Zwierzchności lat sześć. 17) Dla praktycznego wprawienia się do języków: Perskiego, Tureckiego, Tatarskiego i Mongolskiego, dozwala się Gimnazjum Kazańskiemu, z nazwaniem Dozorców, mieć przy uczniach, cudzoziemców, z łatwością tłumaczących się temi językami. Płaca im, назнача się z summy, etatem naznaczonej, za utwierdzeniem Kuratora Okręgu Edukacyynego. 18) Dozórca z cudzoziemców, używają w czasie służby praw i prerogatyw, przywiązanych do tego nazwania Ustawami Zakładów Szkolnych, 8 Grudnia 1828 roku, i Najwyższ utwierdzoną 30 Stycznia, 1835 roku, Opinią Rady Państwa. (G. S.)

ИНОСТРАННЫЕ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 1-го Марта.

Австрийскій Наблюдатель сообщает о Краковѣ: „Поелику удостоверились, что милиція Города Кракова состояла большею частію изъ лицъ подлежащихъ изгнанію, какъ участниковъ въ Польской революціи, нерожденныхъ въ вольномъ округѣ: то по сему, Генераль *Кауфманъ* напелъ необходимымъ распустить сію милицію, что и было выполнено немедленно и съ совершеннымъ спокойствіемъ. Вскорѣ послѣдуетъ преобразование оной. Со времени вступленія войскъ на Краковскую землю, высылка производится успѣшно; до 22-го ч. Февраля вечеромъ, число прибывшихъ въ Подгурже составляю 392 чел. — Въ городѣ царствуетъ совершенное спокойствіе. (D.P.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 27-го Февраля.

Chronique de Paris, журналъ благопріятствующій Доктринерамъ, совѣтуетъ имъ вступить въ союзъ съ Легитимистами. По послѣднему выбору Президента Палаты Депутатовъ, сей же журналъ заключаетъ, что въ ней явный перевѣсъ на сторонѣ Роялистовъ.

— Бордосскій Архіепископъ *Шеверю*, находящійся нынѣ въ Парижѣ, получилъ вчера отъ Исправляющаго Папскія дѣла, Кардинальскую шляпу и миниатюрный портретъ Папы.

— По извѣстіямъ напечатаннымъ въ *Монитерѣ*, въ 4 нашихъ колоніяхъ, Мартиникѣ, Гвадалупѣ, Бурбонѣ и Гвѣнѣ было освобождено по послѣднему исчисленію 27,150 Негровъ.

— Баронъ *Давилле*, назначенный Президентомъ Банка, отказался отъ положеннаго по сей должности жалованья 60,000 фр. въ пользу Банка и Парижской сохранной кассы.

— Изъ Перпиньяна пишутъ отъ 23 Февраля: „Журналы несправедливо сообщили, что Князь *Карлъ* Неаполитанскій отправился въ Англію; мы съ большею вѣрностію можемъ сказать, что онъ побѣхалъ въ Мадридъ. Онъ путешествуетъ подъ именемъ *О'Коннора*, и пробылъ инкогнито всю недѣлю въ здѣшнемъ *Hotel de l'Europe*. Молодой Принцъ прекраснаго роста, и весьма пріятной наружности; его сопровождаетъ мушкетеръ 45 лѣтъ, подъ именемъ отца его Патрикія *О'Коннора*. Молодая и прекрасная дама 23 или не болѣе 25 лѣтъ, принадлежитъ къ сему обществу, тоже подъ именемъ *О'Коннора*. Всѣ они въ портъ Портвандръ сѣли на пароходъ *Ель-Батеаръ*, слѣдуя въ Барселлону, а оттуда въ Мадридъ.“

— *Quotidienne* сообщаетъ, что Г. *Тьеръ* старается прославить свое Министерство, какимъ-то смѣлымъ подвигомъ; на сей конецъ думаетъ онъ о экспедиціи въ Испанію для окончанія тамошнихъ волненій. Сей же журналъ присовокупляетъ, что Г. *Тьеръ* нѣсколько разъ по сему предмету, имѣлъ совѣщанія съ своими товарищами.

— Процессъ Г-на *Науендорфа*, называющагося сыномъ *Людвика XVI* и Маріи Антонины, занимаетъ нынѣ публику. Въ числѣ свидѣтелей въ пользу его явилась Г-жа *Рамбо*, бывшая некогда въ службѣ Королевы Маріи Антонины, которая по всѣмъ примѣтамъ тѣла, знаковъ отъ прививанія оспы и большаго сходства въ лицѣ съ отцемъ и матерью, признаетъ его Королевскимъ сыномъ. (G.C.)

— Генераль *Друо* подарилъ въ музей города Нанси, Турецкую саблю, полученную имъ отъ *Наполеона*, на память, въ то время когда онъ отрекался отъ престола. Къ сему подарку присовокупилъ онъ слѣдующее письмо: „Г-нъ Бургомистръ! Когда Императоръ *Наполеонъ* оставлялъ престолъ въ Апрѣлѣ 1814 года, подарилъ мнѣ Турецкую саблю, привезенную имъ изъ Египта. Она была драгоценнѣйшею вещію, какую я имѣлъ когда-либо. Въ завѣщаніи моемъ я отказался оную для музея того города, въ коемъ я родился, почитая себя счастливымъ, что согражданамъ своимъ могу я оставить залогъ моей признательности и доброжелательства. Потеря зрѣнія, не дозволяетъ мнѣ уже дѣйствовать оружіемъ, въ которомъ я столь большое нахожу удовольствіе, а потому и прошу васъ, принять оное въ музей Нанси, гдѣ должно оно навсегда сохраняться. Примите и проч. (подписано) *Друо*.“

— Г. *Гизо* въ продолженіи 3 лѣтъ, 3 мѣсяцевъ и 22 дней, четыре раза былъ Министромъ; Г. *Броли* въ два выбора полтора года; Г. *Дюшатель* въ 21 мѣсяцъ и 10 дней два раза; Г. *Персиль* въ 21 мѣсяцъ и 15 дней одинъ разъ непрерывно; ибо онъ не оставлялъ сего мѣста во время тридневнаго Министрства Князя *Бассано*; Г. *Гюманъ* въ 3 года и 5 мѣсяцевъ два раза. (D.P.)

— Члены Государственнаго Совѣта, вмѣстѣ съ сво-

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

А У С Т Р І Я.

Вѣдѣнъ, дня 1 Марца.

Dostrzegacz Austriacki donosi o Krakowie: „Понieważ przekonano się, że milicya miasta Krakowa, składa się po większej części z indywidualow podlegających wygnaniu, jako uczestników w rewolucyi Polskiej, nie będących rodem z wolnego okręgu, zaczęm, w podobnym przypadku znalazł się Jenerał *Kaufmann* spowodowany do rozwiązania teyże milicyi, co z największą spokojnością i bez odwłoki dokonane zostało. Wkrótce nastąpi jej reorganizacya. — Dzieło expulsi, wypełnia się skutecznie. Od czasu wkroczenia woysk na ziemię Krakowską, do dnia 22 Lutego w wieczor, liczba przybyłych na Podgórze, wynosiła 392. — Należyte i najzupełniejsza spokojność panuje w mieście. (D.P.)

F R A N C Y A.

Парижъ, дня 27 Lutego.

Chronique de Paris, dziennik przychylny Doktrynerom, doradza im, ażeby weszli w przymierze z Legitymistami. W ostatnim wyborze Vice-Prezydenta Izby Deputowanych, upatruje tenże dziennik widoczną w niej przewagę na stronie Royalistów.

— Arcybiskup Bordoski Xiądz *Cheverus*, bawiący właśnie w Paryżu, otrzymał wczora z rąk sprawującego interessa Papieżkie, kapelusze Kardynalski i wizerunek Papieża w miniaturze zrobiony.

— Według podania umieszczonego w *Monitorze*, na 4 osadach naszych w Martynice, Guadelupie, Bourbon i Gujana, było uwolnionych stosownie do ostatniego przeliczenia, 27,150 czarnych.

— Baron *Davillier*, mianowany Prezesem banku, zrzekł się, przywiązany do tego urzędu pensyi, 60,000 fr., na korzyść banku i Paryzkiej kassy oszczędności.

— Z Perpignan piszą pod dniem 23-cim Lutego: „Zle były zawiadomione dzienniki donosząc, że Xiążę *Karol* Neapolitański udał się do Anglii, możemy bowiem z większą pewnością powiedzieć, że udał się do Madrytu. Jedzie on pod nazwiskiem *O'Connor*, pod którym bawił incognito przez cały tydzień w tutejszym *Hotel de l'Europe*. Młody Xiążę jest piękney postawy i bardzo przyjemney postaci; towarzyszy mu jakiś mężczyzna, mogący mieć lat 45 i udający się za oycę, pod imieniem *Patryka O'Connor*. Młoda i piękna dama, w wieku lat 23 lub najwycey 25, należy do tego towarzystwa, także pod nazwiskiem *O'Connor*. Wszyscy wsiadli w porcie Portvendre, na statek parowy *El Batear*, udając się do Barceliony, a zamtąd do Madrytu.“

— *Quotidienne* donosi, że Pan *Thiers* usiłuje wstawić swoje Ministerium jakim śmiałym czynem; w tym celu, myśli o wyprawie do Hiszpanii, dla położenia końca tamecznym zaburzeniom. Ten dziennik dodaje nawet, iż Pan *Thiers* naradzał się już w tym przedmiocie po razy kilka ze swemi kolegami.

— Process Pana *Nauendorff*, mieniącego się synem *Ludwika XVI* i Maryi Antoniny, zajmuje publiczność. Między świadkami wystąpiła za nim Pani *Rambaut*, zostająca niegdyś w służbie Królowey Maryi Antoniny, która, ze wszystkich znamion, składu ciała, znaku od szczepienia ospy i wielkiego podobieństwa rysów twarzy do oycy i matki, uznaje w nim syna Królewskiego. (G.C.)

— Jenerał *Drouot* podarował dla Muzeum miasta Nancy pałasz turecki, który otrzymał od *Napoleona* w chwili abdykacyi tronu, na pamiątkę. Do daru tego przyłączył pismo następujące: „Panie Burmistrzu! Gdy Cesarz *Napoleon* abdykował tron w Kwietniu 1814, darował mi pałasz turecki, który z sobą przywiozł z Egiptu. Pałasz ten był najkosztowniejszą rzeczą, jaką kiedy posiadałem. W testamencie moim zapisałem go dla Muzeum miasta, w którym się urodziłem, poczytując się za szczęśliwego, iż współobywatelom moim mogę zostawić dowód mojej wdzięczności i przychylności. Gdy jednak zupełna utrata wzroku, nie dozwala mi już używać broni, do której tak wielką cenę przywiązuję, proszę więc W Pana, abyś ją już teraz przyjął do Muzeum w Nancy, gdzie na wieczne czasy ma być zachowana. Przyymiy W Pan i t.d. (podpisano) *Drouot*.“

— Pan *Guizot* był czterokrotnie Ministrem przez 3 lata, 3 miesiące i 22 dni; Pan *Brogie* półtora roku w dwóch razach; Pan *Duchatel* 21 miesiący i 10 dni w dwóch razach; Pan *Persil* 21 miesiący i 15 dni za jednym razem, bez przerwy; nie występował bowiem podczas trzydniowego Ministerium Xięcia *Bassano*; Pan *Humann* 3 lata i 5 miesiący w dwóch razach. (D.P.)

— Członkowie Rady Stanu, pod przewodnictwem (1)

имъ Вице-Президентомъ Г-мъ *Жиро*, приносили поздравленіе новому Великому Хранителю Печати.

— *Constitutionnel* сообщаетъ: Утверждаютъ, что Правительство получило напоследокъ извѣстія прямо отъ экспедиціи въ Тремецень. Вступленіе Французскихъ войскъ въ сей городъ, и расположеніе оставленнаго тамъ гарнизона, мало имѣли сопротивленія. Но на возвратномъ пути Маршалъ *Клозель*, претерпѣвъ нападеніе отъ значительныхъ силъ *Абдель-Кадера*. Арабы сражались съ запальчивостію, какой они со времени битвы при Станели не обнаруживали. 1,500 чел. изъ нихъ будто бы пало на мѣстѣ. Наша потеря еще не извѣстна; но опасаемся, чтобы она не была стольже значительна. Маршалъ *Клозель* возвратился въ Оранъ.

— Письмо изъ Тулона отъ 22-го ч. сообщаетъ: „Вчера получено здѣсь телеграфическое повелѣніе, приготовить немедленно одинъ корабль прямо въ Оранъ, для доставленія извѣстія отъ Губернатора и экспедиціи. Гоалета *Ирис*з тотчасъ отплыла въ море.

— Вчера умеръ одинъ изъ богатѣйшихъ частныхъ лицъ въ нашемъ городѣ Г-нъ *Коллино*, на 77 году отъ роду. Онъ былъ холостъ и сказываютъ, будто бы онъ оставилъ имѣнія на 20 мил. фран.

— Изъ Байонны отъ 22 ч. пишутъ, что Генералъ *Десейл* перенесъ главную квартиру изъ Сорнозы въ Гвернику. Письма изъ Мондрагона сообщаютъ, что въ Витторіи много умираетъ отъ гнилой горячки, а особливо Англійскихъ солдатъ, число коихъ изъ 8,500 чел. способныхъ къ войнѣ, отъ болѣзней, побѣговъ и другихъ утратъ уменьшилось до 3,000. Многие Офицеры добровольно оставили службу.

— *Sentinelle des Pyrenées* доноситъ отъ 23 ч., что всѣ Карлистскіе дезертиры находившіеся въ Алдуденѣ, получили позволеніе возвратиться въ свои дома занятые нынѣ войсками Королевы, еслибъ не пожелали вступить въ войско Королевы.

— *Monitor* помѣщаетъ сегодня извѣстіе изъ Сѣверной Африки: „Телеграфическое донесеніе изъ Тулона отъ 26 ч. с. м. сообщаетъ, что Маршалъ *Клозель* 20 ч. прибылъ въ Алжиръ, по разбитіи *Абдель-Кадера*. Эмиръ сей, имѣвъ въ своемъ лагерѣ 3,000 чел. вспомогательнаго корпуса Мароканцевъ, которые сражались въ нѣкоторомъ порядкѣ. Самъ же онъ лично напавъ на жителей пустыни Ангарда, поразилъ ихъ и ограбилъ. Бей *Ибрагимъ* (въ Французской службѣ) овладѣвъ оставленнымъ при Тремецень лагеремъ, двинулся къ пустыни, встрѣтилъ съ большою добычею возвращающагося *Абдель-Кадера*, и долго преслѣдуя, не могъ догнать его. Эмиръ лишился двухъ Офицеровъ весьма дѣятельныхъ и имѣвшихъ большое въ войскѣ вліяніе.

— Дилижансы по дорогѣ изъ Ліона въ Бордо, по причинѣ глубокихъ снѣговъ прекратили свой ходъ, дороги имъ такъ засыпаны, что ѣздить не возможно.

— Письмо изъ Байонны отъ 23 ч. доноситъ: „Изъ Дуранго увѣдомляютъ, что изъ 400 Христиановъ взятыхъ въ Балзамедѣ, 300 согласилось вступить въ службу *Донъ-Карлоса*. Когда они пришли въ Дуранго, то всѣ жители вышли смотрѣть, какъ они проходятъ будутъ предъ *Донъ-Карлосомъ*.
1-го Марта.

Король занимался вчера съ Министрами Торговли, Финансовъ, Морскимъ и Внутреннихъ Дѣлъ.

— Въмѣсто Г-на *Пасси*, избранъ сегодня въ Президенты Генеральной бюджетной Коммиссіи, Г. *Кольманнъ*.

— *Journal du Commerce* пишетъ: „Нѣсколько уже дней Г. *Гюманъ* поутру часть времени посвящаетъ занятіямъ въ Министерствѣ Финансовъ. Вчера съ 11 онъ пробывъ тамъ до 3 часовъ. Надобно вспомнить, что Графъ *Аргу*, принявъ Министерствомъ Финансовъ, объявилъ, что онъ полагается на опытъ и помощь своего предшественника.

— Гг. *Пелетъ*, *Пасси* и *Созе* отказались отъ 12,000 франковъ, кои Министры обыкновенно получаютъ на первое обзаведеніе.

— Состояніе сухопутнаго войска Франціи, внесенное въ бюджетъ на 1837 годъ составляетъ 311,583 человекъ и 56,690 лошадей, а именно: во внутренней службѣ 287,141 чел. и 51,276 лошадей, гарнизонъ Анконы 1,522 чел., Африканскія владѣнія 22,920 чел. и 5,514 лошадей; издержки на содержаніе сего войска составляютъ 228,420,000 франковъ.

— Сегодня открыта будетъ выставка художественныхъ произведеній въ Луврѣ.

— *Gazette de France* о прѣніяхъ въ Нижнемъ Англійскомъ Парламентѣ 26-го Февраля пишетъ: „Прѣнія, происходившія въ Парламентѣ, касательно Англійской политики къ Испаніи, явно доказали, коль слабы были во всякомъ отношеніи усилія Лорда *Пальмерстона*, расположить къ вдовствующей Королевы провинціи, оставшіяся *Донъ-Карлосу*, вѣрными. Во

своего Vice-Президента *P. Girod*, зłożyли swe uszanowanie nowemu Wielkiemu Strażnikowi Pieczęci.

— *Constitutionnel* zawiera: Zapewniają, że Rząd otrzymał nakoniec wiadomości prosto od wyprawy do Tremezenu. Weyście woysk Francuzkich do tego miasta i osadowienie się zostawionego tam garnizonu, mało oporu doznały. Ale w powrocie, Marszałek *Clauzel* od znacznych sił *Abdel-Kadera* napadniony został. Arabowie potykali się z zapalem, jakiego od bitwy pod Staneli nie okazywali. 1,500 z nich na placu poledez miało. Nasza strata jeszcze nie wiadoma, ale trwożymy się, ażeby nie była również znaczną. Marszałek *Clauzel* do Oranu powrócił.

— W liście z Tuluonu pod 22 piszą: „Wczora przyszedł tu telegraficzny rozkaz, niezwłocznie okręt jeden prosto do Oranu przygotować, dla przywiezienia wiadomości od Gubernatora i wyprawy. Goletta *Iris* natychmiast pod żagle wyszła.

— Umarł wczora jeden z najbogatszych ludzi prywatnych w mieście naszym *P. Collineau*, w wieku lat 77. Był nieżonaty. W majątku miał zostawić 20 milionów franków.

— Piszą z Bayonny pod 22, że Jenerał *Eguja* główną kwaterę z Sornozy do Guerniki przeniósł. W listach z Mondragonu mamy, że w Vittorii z *typhusu* wiele umiera, osobliwie żołnierzy Angielskich, których liczba z 8,500 do walki zdatnego ludu, przez choroby, dezercyę i inne straty do 3,000 zesła. Wielu oficerów dobrowolnie służbę porzucili.

— *Sentinelle des Pyrenées*, pod 23 donosi, że wszyscy dezertierowie Karolistowscy, którzy się w Alduden znajdowali, otrzymali pozwolenie, powrócić do swych domów, zajętych teraz woyskami Królowey, jeżeliby do woyska Królowey weyść nie chcieli.

— *Monitor* zawiera dzisiaj wiadomości z Afryki-Północney: „Telegraficzne doniesienie z Tuluonu pod 26 t. m. donosi, że Marszałek *Clauzel* 20-go do Algieru przybył, po zбиciu *Abdel-Kadera*. Emir ten w obozie swoim, miał 3,000 ludzi posilkowego korpusu Marokańczyków, którzy się w pewnym porządku biją. Sam osobiście na mieszkańców pustyni Angard uderzył, po bił i złupił. Bey *Ibrahim* (w służbie francuzkiej) opłnował oboz pod Tremezenem opuszczony, posunął się do pustyni, spotkał z wielką zdobyczą powracającego *Abdel-Kadera*, i długo ścigając, nie mógł go dogonić. Poległo Emirowi dwóch oficerów, bardzo czynnych i wielki wpływ mających.

— Dyliżanse na drodze z Lyonu do Bordeaux chodząc przestały, z przyczyny ogromnych śniegów, któremi drogi tak są zawałone, że jeździć nie można.

— List z Bayonny pod 23 zawiera: „Z Durango donoszą, iż ze 400 Krystynistów, którzy w Balameda więzieni zostali, więcey 300 oświadczyło się weyść do służby *Don Carlosa*. Gdy oni do Durango przyszli, mieszkańcy wszyscy wyszli dla widzenia, jak przed *Don Carlosem* przeciągać będą.

Dnia 1-go Marca.

Król pracował wczora z Ministrami Handlu, Skarbu, Marynarki i Spraw Wewnętrznych.

— Na miejsce Pana *Passy*, wybrany dzisiaj został Prezydentem Jeneralney Kommissyi budżetowej, Pan *Colmann*.

— *Dziennik Handlowy* wyraża: „Od kilku dni, Pan *Humann* część czasu przedpołudniowego poświęca na pracę w Ministerjum skarbu. Wczora jeszcze, od godziny 11-tey do 3-ciey tam bawił. Przypominamy sobie, że Hrabia *Argout*, objawszy Ministerjum skarbowe, oświadczył, że on polega na doświadczeniu i pomocy swego poprzednika.

— PP. *Pelet*, *Passy* i *Sauzet*, zrzekli się 12,000 fr., które zwyczajnie nowi Ministrowie na koszt pierwszego oporządzenia otrzymują.

— Stan lądowego woyska Francyi, na rok 1837 w budżecie położony, 311,583 ludzi i 56,690 koni, to jest: do służby wewnętrzney 287,141 ludzi i 51,276 koni, załoga Ankony 1,522 ludzi, posiadłości Afrykańskie 22,920 ludzi i 5,514 koni; koszt utrzymania tego stanu 228,420,000 franków.

— Dzisiaj otwiera się tegoroczna wystawa sztuk w Luvrze.

— *Gazette de France*, o rozprawach w Izbie Niższej Angielskiej, dnia 26 Lutego, pisze: „Rozprawy, które na Parlamencie względem polityki Angielskiej co do Hiszpanii, zachodziły, jasnie dowiodły, jak słabem było w każdym względzie usiłowanie Lorda *Palmerstona* pozostać, w wierności ku *Don Carlosowi* prowincye, dla Królowey wdowy, pozyskać. Zawsze jednak-

всякомъ однакожь случаѣ, достойно замѣчанія, то тѣже которые слѣдовали сей политикѣ, сами теперѣ признаются, что они ошиблись, и что надежды их исчезли. На послѣдокъ мы не можемъ довольно наивиться выраженіемъ, употребленнымъ нѣкоторыми ораторами, на счетъ *Донъ-Карлоса*, и ссылаемъ на Лондонскія газеты, въ коихъ напечатано письмо *Габера*, уведомлявшаго недавно, что Принцъ Англійскихъ солдатъ, взятыхъ при Витторіи въ плѣнъ, простить намѣренъ.

— *Донъ-Карлосъ* и *Инфантъ Донъ-Себастьянъ*, 2 ч. еще находились въ Дуранго. 24 ч. изъ Байонскаго арсенала отправлено 200,000 зарядовъ для Христианосовъ въ Валкарлосъ.

2-го Марта.

По извѣстіямъ *Messenger*, вчера въ конференціонной залѣ Палаты, происходили жаркія прѣнія между многими Депутатами правой стороны, и значительнѣйшими Членами лѣвой, касательно прошеній о амнеcтій, о коей будутъ разсуждать въ слѣдующую Субботу.

— Гг. *Тьерсъ* и *Соэ* вчера первые давали вечера. У Президента Совѣта находились всѣ почти Члены Дипломатическаго Корпуса, у Великаго Хранителя Печати, Депутаты средней партіи (*tiers-parti*) и нѣкоторые Члены динаcтійонной оппозиціи. Изъ Доктринеровъ никого не было.

— Принцевъ *Фердинанда* и *Августа* Саксен-Кобургскихъ завтра сюда ожидаютъ; они остановятся въ Пале-Рояль. Двѣ недѣли намѣрены пробывать въ Парижѣ и потомъ поѣдутъ въ Лондонъ, откуда Принцъ *Фердинандъ* въ началѣ Апрѣля отправится въ Лиссабонъ.

— *Mémorial des Pyrénées* сообщаетъ: „Слышна у насъ сильная пушечная пальба въ направленіи на Ст. Себастьянъ. Говорятъ, что Карлисты, узнавъ о выступленіи части гарнизона, атакуютъ сіе мѣсто. Кажется, что корпусъ *Кордовы*, по причинѣ большаго снѣга, завалившаго дорогу, приведенъ въ бездѣйствіе, и принужденъ остановить походъ свой въ окрестностяхъ Зубири. Ничего неизвѣстно, что произошло при Бильбао.

— Испанскія ассигнаціи, сегодня держались постоянно.

3-го Марта.

Испанскій Посланникъ имѣлъ вчера у Короля аудіенцію.

— *Мониторъ* содержитъ сегодня офиціальныя рапорты Маршала *Клозеля* о экспедиціи въ Тремецень. Малая сія кампанія такъ подробно описана, что рапортъ занимаетъ 6 столбцовъ поминутной газеты. Однакожь ничего новаго не содержитъ, о чемъ бы уже не объявляли другія газеты. Потери Французскихъ войскъ столь незначительна, что Маршалъ не призналъ нужнымъ о томъ упоминать.

4-го Марта.

Король имѣлъ вчера съ Министрами совѣщаніе, продолжавшееся полтора часа.

— Утверждаютъ, что всѣ прошенія присланныя въ Палату, о исходатайствованіи амнеcтій, совокуплены въ одинъ докладъ и чрезъ недѣлю (12 ч.) будутъ представлены Г-мъ *Соверъ-ла-Шанель*. (A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 25-го Февраля.

На прошедшей недѣлѣ получены письма чрезъ Александрію изъ Ост-Индіи. Въ нихъ содержится, что *Набобъ-Делли*, о коемъ полагали, что будетъ уволенъ, приговоренъ къ смерти, судомъ, составленнымъ изъ Англичанъ и Индійцевъ, за повелѣніе имъ данное на умерщвленіе Г-на *Фрасера*, Англійскаго Резидента. По приговору онъ былъ повѣшенъ въ городѣ Делли, причемъ жители сохранили совершенное спокойствіе. Такъ какъ *Набобъ*, вися на висѣльницѣ, обратился лицомъ къ западу, то жители изъ сего заключили, что онъ достоинъ судьбы его постигшей; но еслибы случайно обратился онъ лицомъ къ востоку, то былъ бы почитаемъ невиннымъ.

— По извѣстіямъ изъ Ямайки, отъ 9-го Января, жители тамошніе вели себя спокойно, только между Губернаторомъ и палатою представителей происходили недоразумѣнія.

— Изъ кораблей, замерзшихъ въ Дависовомъ проливѣ, опять одинъ возвратился, именуемый *Авраамъ*, подъ командою Капитана *Гоббса*. Изъ экипажа, который въ хорошемъ состояніи, умерло только 2 человека.

— Третьяго дня въ проливѣ ла Маншь внезапно поднялась сильная гроза. Море чрезвычайно возвысилось, такъ, что вода въ нѣсколькихъ мѣстахъ выступила на берегъ. У многихъ кораблей, стоявшихъ въ Деалѣ, отрублены канаты и якоря, а нѣкоторые лишились оныхъ, однакожь не слышно о большихъ убыткахъ.

же годнѣмъ jest uwagi, że ciż ludzie, którzy owe polityki użyli, sami teraz wyznają, że się pomylili, i że nadzieje ich zawiedzionemi zostały. Nie możemy się zresztą wydziwić tym wyrażeniom, jakich niektórzy z mówców, względem *Don Carlosa* użyli, i odwołujemy się do gazet Londyńskich, które sameż ogłaszały list Barona *Habera*, w którym nie dawno donosił, że Xiążę, żołdaków angielskich, pod Vittorią w niewolę wojenną wziętych, gotów jest ułaskawić.

— *Don Carlos* i *Infant Don Sebastian* jeszcze się 22 Lutego w Durango znajdowali. 24-go ze zbrojowni Bajonskiej 200.000 ładunków dla Krystynistów do Valcarlos posłano.

Dnia 2.

Podług *Messenger*, wczora w sali konferencyynej Izby nader żwawa była rozmowa pomiędzy wielą Deputowanemi prawey strony i znakomitszemi Członkami strony lewey, względem petycyi o amnestyą, nad którą w przyszłą sobotę naradzać się mają.

— PP. *Thiers* i *Sauzet* wczora pierwsze dawali wieczory. U Prezidenta Rady byli wszyscy prawie Członkowie Ciąta Dyplomatycznego, u Wielkiego Strażnika Pieczęci, Deputowani śródtkowego stronnictwa (*tiers-parti*) i niektórzy Członkowie oppozycyi dynastyey. Z Doktrynerów nie było nikogo.

— Xiążęta *Ferdynand* i *August Sasko-Koburscy*, jutro tu są spodziewani i wysiądą w Palais-Royal. 14 dni w Paryżu zabawić mają i potem wyjadą do Londynu, zkąd Xiążę *Ferdynand* na początku Kwietnia uda się do Lisbony.

— W *Mémorial des Pyrénées* czytamy: „Mocną słyszemy kanonadę w kierunku okolic St. Sebastianu. Mówią, że Karoliści, dowiedziawszy się o wyćciu części załogi, inieysce to atakują — Zdaje się, że korpus *Kordowy*, massami śniegu, które kray zawaliły, do nieczynności przywiedziony, marsze swoje w okolicach Zubiri zatrzymać musiał. Nic nie wiadomo, co pod Bilbao zaszło.

— Papiery hiszpańskie dzisiaj bez odmiany trzymają się.

Dnia 3.

Posel Hiszpański wczora miał audyencyą u Króla.

— *Monitor* zawiera dzisiaj urzędowy rapport Marszałka *Clauzel* o wyprawie do Tremezeny. Małą tę kampanią z takimi opisując szczegółami, że rapport zajmuje sześć kolumn w pomienionej gazecie. Nie jednak nowego nie zawiera, czego by gazety dotąd nie ogłosiły. Strata woysk Francuzkich, tak jest nieznacząca, że Marszałek nie wartém uważa liczbę jej wymieniać.

Dnia 4-go.

Król miał wczora z Ministrami radę, która półtorej godziny trwała.

— Zapewniają, że wszystkie prośby do Izby nadesłane o udzielenie powszechnej amnestyi, w jedno doniesienie zebrane i nakoniec za 8 dni (12-go) przez Pana *Sauveur-la-Chapelle* wniesione zostaną. (A.P.S.Z.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 25 Lutego.

W zeszłym tygodniu otrzymano listy przez Alexandryą z Indyy Wschodnich. Doniesiono w nich, że *Nabob-Delhi*, o którym sądzono, że będzie uwolniony, został skazany na śmierć przez sąd, złożony z Indyan i Anglików, a to za nakazane przez siebie zamordowanie Pana *Fraser*, Rezydenta angielskiego. Wykonanie wyroku, przez powieszenie na szubienicy, nastąpiło w mieście Delhi, przy nayspokojniejszem zachowaniu się mieszkańców. Ponieważ *Nabob*, wisząc na szubienicy, obrócił się twarzą ku zachodowi słońca, mieszkańcy przeto wyprowadzili ztąd wnioszek, iż zasłużył na los, który go spotkał; lecz, gdyby był przypadkiem twarzą ku wschodowi obrócony, byłiby go mieli za niewinnego.

— Według doniesień z Jamaiki 9 Stycznia, zachowywała się tamtejsza ludność jak nayspokojniejsza, tylko między Gubernatorem a Izba Reprezentantów, zachodziły nieporozumienia.

— Z okrętów, które zamarły były w zatoce Davis, znowu jeden powrócił nazwiskiem *Abram*, pod dowództwem Kapitana *Hobbs*. Z załogi, która jest w dobrym stanie zdrowia, dwóch tylko ludzi zmarło.

— Zawczoray zerwała się raptownie wielka burza na kanale. Morze wezbrało nadzwyczajnie, tak, że woda w kilku mieyscach z brzegow wystąpiła. Przy wielu okrętach, które stały w Deal, odcięto liny i kotwice, a niektóre utraciły takowe, nie słysząc jednak o większych szkodach.

— Изъ Канады уведомляютъ, что прокламація Графа *Госфорда*, кою воспрещенъ политическій союзъ, составившійся подъ названіемъ Англійскихъ стрѣлковъ въ цѣль, произвела тѣмъ большее неудовольствіе, что Графъ терпитъ собранія Анти-Англиканскаго союза.

— Недавно въ годичномъ засѣданіи Кор. Астрономическаго Общества, Датскій Король единогласно избранъ почетнымъ Членомъ, а извѣстный *Гершель* получилъ золотую медаль.

— Извѣстіе, будто бы Епископъ Норвичскій женился на католичкѣ, ложно; онъ уже болѣе десяти лѣтъ, какъ остается вдовцемъ, послѣ протестантской супруги.

— Съ Мыса Доброй Надежды извѣстія доходятъ до 20-го Декабря. — 12-го ч. с. м., въ Вилліамс Тоннъ происходило собраніе Начальниковъ разныхъ поколѣній Кафровъ, въ коемъ Полковникъ *Смитъ* принялъ отъ нихъ присягу на вѣрность Королю *Вильгельму IV*, назначилъ ихъ начальными судьями разныхъ округовъ и увѣщевалъ напоследокъ, чтобы они не допускали своихъ до убійства, чародѣйства и воровства. Начальникамъ *Крели* и *Бокеръ* объявилъ, что если они до 1-го Января не возвратятъ колонистамъ 25,000 штукъ скота, и 100 лошадей отнятыхъ у нихъ, то заключенный съ ними договоръ потеряетъ обязательную силу. Другихъ Начальниковъ назначилъ своими до убійства, чародѣйства и воровства. Начальникамъ *Крели* и *Бокеръ* объявилъ, что если они до 1-го Января не возвратятъ колонистамъ 25,000 штукъ скота, и 100 лошадей отнятыхъ у нихъ, то заключенный съ ними договоръ потеряетъ обязательную силу. Другихъ Начальниковъ назначилъ своими до убійства, чародѣйства и воровства. Начальникамъ *Крели* и *Бокеръ* объявилъ, что если они до 1-го Января не возвратятъ колонистамъ 25,000 штукъ скота, и 100 лошадей отнятыхъ у нихъ, то заключенный съ ними договоръ потеряетъ обязательную силу. Другихъ Начальниковъ назначилъ своими до убійства, чародѣйства и воровства.

— Въ засѣданіи Нижняго Парламента 25-го ч. с. м., Лордъ Джонъ *Русселъ* доставилъ Палатѣ слѣдующій отвѣтъ Е. В-ва на адресъ противу оранжистовъ: „Я охотно соглашаюсь на прошеніе содержащееся въ адресѣ вѣрнаго моего Нижняго Парламента, чтобы употребить средства, какія признаю приличными для уничтоженія оранжистскихъ ложъ, и вообще всѣхъ политическихъ обществъ, которые исключаютъ лица другихъ исповѣданій, имѣютъ тайные знаки и символы и употребляютъ другія общества для достиженія своей цѣли. Непременною Моею волею есть прекратить всѣ такія общества въ Моемъ Государствѣ, и Я твердо полагаюсь на вѣрность законныхъ Моихъ подданныхъ, что въ семъ предпріятіи, они мнѣ помогутъ.“ Потомъ занималась Палата разными менѣе важными предметами.

— По донесенію Г-ла *Юме*, было въ Англіи 1,500, а въ Ирландіи 350 оранжистскихъ ложъ, первые имѣли въ своемъ распоряженіи 160 до 200 тысячъ, другіе болѣе 100,000 человекъ; были случаи, что уже считали ихъ вмѣстѣ до 10, 20, 30, а однажды было разомъ 75 тысячъ оранжистовъ въ одномъ мѣстѣ. Г. *Юме* упрекалъ Министерство *Грея*, а въ особенности Г. *Станлея*, что оранжистамъ полагали въ раздѣлъ мѣстъ зависящихъ отъ Правительства, и утверждалъ, что въ нѣкоторыхъ Ирландскихъ Графствахъ, въ 30 лѣтъ не засѣдалъ ниоднѣ католикъ въ судѣ присяжныхъ.

— По донесеніямъ изъ Нью-Йорка, отъ 1 Февраля, въ столицѣ Мексики 6-го Декабря, открытъ заговоръ для умерщвленія Генерала *Сантаны*, и разграбленія города. Генералъ *Сантанна* сдѣлалъ въ Люмпатоси смотръ 6,000 войску, назначенному въ Тексасъ.

— Изъ Нью-Орлеана сообщали еще отъ 11-го Января о прибытіи Генерала *Сантанны*, въ провинцію Тексасъ съ 11,000 войска, но по писемъ Полковника *Аустина* отъ 12-го ч. сего мѣсяца, помянутого Генерала ожидали туда не прежде, какъ при концѣ Февраля. Между тѣмъ мятежникамъ довольно было въ Тексасѣ удачи: ибо со времени сраженія счастливо совершеннаго при Ст. Антоніо, не было во всей провинціи ни одного солдата изъ Правительственнаго войска, а мятежники сдѣлали заемъ въ 200,000 долларовъ (1,800,000 зл. поль.), и кромѣ сего ежеминутно ожидали значительной доставки военныхъ припасовъ, оружія, денегъ и даже подкрѣпленія людьми.

— Испанскія ассигнаціи не возвышаются, несмотря на распространеніе на биржѣ слухъ, что Испанское Правительство уплатило войску 24,000,000 реаловъ (9,600,000 зл. поль.), изъ чего можно заключать, что оно будетъ въ состояніи уплатить причитающійся ростъ Государственнаго долга. (G. C.)

1-го Марта.

Въ Кенсингтонскомъ Дворцѣ у Принцессы *Кентской* и Принцессы *Викторіи* дѣлаются приготовленія для принятія Князя *Фердинанда Порто* и брата его, ожидаемыхъ изъ Брюсселя 15-го ч.

— Сегодня началась продажа 4-хъ миллионъ фун. чаю Ост-Индской Компаніи.

— Доносъ з Канады, że odezwa Hrabiego *Gosford* przez którą zakazany został związek polityczny, utworzony tam pod nazwą celnych strzelców angielskich, sprawiła tѣmъ więcey nieukontentowania, że Hrabia tworzy zgromadzenia stronników anti-anglikańskich.

— Niedawno na rocznémъ posiedzeniu Król. Towarzystwa Astronomicznego, Król Duński został jednogłośnie obrany Członkiem Honorowym, a sławny *Herschel* otrzymał złoty medal.

— Wiadomość, iż Biskup Norwicheński połączony jest z katolicką, jest fałszywą; jest on już od kilkunastu lat wдовcemъ po małżonce, protestantce.

— Z Przylądka Dobrey Nadziei, są doniesienia daty 20 Grudnia. Dnia 12 t. m. odbyło się w Williams Tonn zgromadzenie naczelników różnych pokoleń Kafrów, na którym Półkownik *Smith* odebrał od nich przysięgę wierności Królowi *Wilhelmowi IV*, mianował ich naczelnymi Sędziami do rozmaitych obwodów, i upomniał nareszcie, ażeby przestrzegali pomiędzy swymi zabójstwa, czarowania i złodziejstwa. Naczelnikom *Crel* i *Booker* zapowiedział, że jeżeli najdalej do d. 1 Stycznia nie powrócą osadnikom 25,000 sztuk bydła i 100 koni, które tymże zabrali, zawarty układ przestanie być względem nich obowiązującym. Innych naczelników mianował dowódcami. Z naczelnikami pokoleń *Tambukis* i *Napassa*, zawarto także układy. Natomiast doniesienia z nowo-nabytey prowincyi *Adelaida*, nie są zaspakajające. Tamtejsi Kafrowie nie przestawali dopuszczać się rabunków.

— Na sessyi Izby Niższej d. 25 b. m., Lord *John Russel* złożył Izbie następującą odpowiedź Króla Jmci na adres przeciw lożom oranżystów: „Chętnie przychyliam się do prośby objętej w adresie wiernej mojej Izby Niższej, abym użył środków, jakie uznaję za przyzwoite do skutecznego zatamowania loż oranżystów, i w ogólności wszystkich towarzystw politycznych, które wyłączają osoby innych wyznań religijnych; mają tajemne znaki i symbole, i innych stowarzyszeń używają do osiągnięcia swoich celów. Niezmienną wolą moją jest, zatamować wszystkie takie towarzystwa w mojem państwie, i z ufnością polegaj na wierności prawych poddanych moich, iż w tѣmъ przedsięwzięciu wspierać mnie będą.“ Z zajmowała się potѣm Izba różnemi mniej ważnemi przedmiotami.

— Według podania Pana *Hume*, było w Anglii 1,500, a w Irlandyi 350 loż oranżystowskich; pierwsze miały pod swѣmъ rozporządzeniem 160 do 200 tysięcy, drugie przeszło 100,000 ludzi; bywały przypadki, że liczone już po 10, 20, 30, a nawet razu pewnego 75 tysięcy oranżystów na jedno miejsce zgromadzonych. Pan *Hume* zarzucał Ministerjum *Greya*, a w szczególności Panu *Stanley*, że faworyzowano Oranżystów w mianowaniach od Rządu zależących, i twierdził, że w niektórych hrabstwach Irlandzkich, nie powstał od lat 30, ani jeden katolik na ławicy sądu przysięgłych.

— Według doniesień z Nowego Yorku, daty 1 Lutego, odkryto w stolicy Meksyku na dniu 6 Grudnia, spisek wymierzony na zamordowanie Jenerala *Santany*, i na zrabowanie miasta. Aresztowano znaczną liczbę spiskowych. Jenerał *Santana* odbył w Luis Potosi przegląd 6,000 woyska przeznaczonego do Texasu.

— Z Nowego Orleanu donoszą, jeszcze pod dniem 11 Stycznia, o przybyciu Jenerała *Santana* do prowincyi Texas na czele 11,000 woyska, ale według listu Półkownika *Austin*, daty 12 tegoż miesiāca, wspomniany Jenerał był dopiero tam spodziewany, ale nie pierwsi, jak przy końcu Lutego. Tym czasem powodziło się dobrze powstańcom w Texas, ponieważ od czasu bitwy przy San Antonio pomysłnie stoczoney, nie było ani jednego żołnierza z woyska rządowego w całej prowincyi, a powstańcy dostali pożyczkę 200,000 dolarów (1,800,000 zл. pol.) wynoszącą, i prócz tego spodziewali się co chwila znacznego dowozu w zapasach wojennych, broni, pieniądzech a nawet pomocy w ludziach.

— Papiery Hiszpańskie nie podnoszą się, pomimo rozgłoszonej wieści na giełdzie, że Rząd Hiszpański wypłacił woysku 24,000,000 realów. (9,600,000 zл. pol.) z czego domniemywać się można, że bѣdzie w stanie opłacić przypadającą ratę długu krajowego. (G. C.)

Dnia 1 Marca.

W pałacu Kensington, u Xiężny *Kent* i Xiężniczki *Wiktoryi* czynią się przygotowania na przyjęcie Xięcia *Ferdynanda Porto* i jego brata, na 15-ty z Bruxelli spodziewanych.

— Dzisiaj zaczęła się sprzedaż 4-ch milionów funtów herbaty kompanii Wschodnio Indyjskiej.

— Вооружаемый ныне флотъ, предназначенъ подкрѣпить эскадру на Средиземномъ морѣ, подъ начальствомъ Адмирала *Стопфорда* и командою Контр-Адмирала *Сиръ П. Малькольма*.

— Полковникъ *Чесней*, успѣлъ напоследокъ вести оба парохода на Евфратъ и 30-го Декабря, начнутъ они свое плаваніе въ низъ по сей рѣкѣ (*A.P.S.Z.*)

Г е р м а н і я.

Мюнхенъ, 25-го Февраля.

Письма изъ Афинъ сообщаютъ, что отъѣздъ Баварскаго Короля изъ Греціи послѣдуетъ въ концѣ Февраля. 2-го Марта ожидаютъ въ Анконѣ прибытія сего Монарха. (*D.P.*)

Геттингенъ, 28-го Февраля.

Сегодня по утру въ 9 часовъ умеръ здѣсь послѣ двухъ-лѣтней болѣзни Докторъ *Августъ Гротенфендъ*, Директоръ здѣшней городской Гимназіи, одинъ изъ отличнѣйшихъ Педагоговъ.

Гамбургъ, 4-го Марта.

Въ одномъ письмѣ полученномъ изъ Ста Круца на Тенерифѣ отъ 15-го Января сказано: „Кошениль (Червецъ) сдѣлался у насъ новымъ продажнымъ товаромъ; въ прошломъ году вывезено было оного 10,000 фунт. цѣною по 1½ доллара фунтъ. Мы полагаемъ, что сіе произведеніе будетъ скоро важнѣйшимъ предметомъ торговли сего острова; поелику оно весьма хорошо здѣсь зрѣетъ.“ (*A.P.S.Z.*)

И т а л і я.

Римъ, 11-го Февраля.

Завѣщаніе Г-жи *Летичи Бонапарте* (матери Наполеона), которое нынѣ извѣстно въ публикѣ, подписано 22 Сентября 1832 г. Въ немъ между прочимъ постановлено, кромѣ выдачи значительныхъ суммъ лицамъ, состоявшимъ у нее въ услуженіи, отпустить Кардиналу *Фешу* 7,000 скуди на ея погребеніе. Наслѣдство ея будетъ раздѣлено между ея дѣтьми. Сокровища, которыя надѣялись найти у нее, не отысканы; все ея имущество, со включеніемъ брилліантовъ и серебра, оценено въ миллионъ скуди. Принцъ *Жеромъ Монфорте*скій, прибылъ сюда изъ Флоренціи; ожидаютъ и другихъ членовъ фамиліи, потому, что дѣло о наслѣдствѣ весьма запутано. (*Сиб. В.*)

16-го Февраля.

Погребеніе Неаполитанской Королевы происходило съ большою пышностію. Извѣстно притомъ, что Королева, въ послѣднихъ минутахъ жизни, подала супругу своему книгу, въ которую внесены имена многихъ бѣдныхъ семействъ, пользовавшихся ея благотвореніями. Она просила его чтобы онъ и впредь не прекращалъ сихъ благотвореній, что и обѣщалъ онъ. При жизни Королевы приписывали ей часто чрезвычайную скупость; нынѣ оказывается, что она была матерію многихъ бѣдныхъ, не знавшихъ, отъ кого они получали благотворенія. Наши ученые дѣлаютъ замѣчаніе, что уже болѣе 3½ вѣковъ, какъ видна царствующая Королева не умерла въ Неаполь. Послѣдняя была *Изабелла Кьяромонте*, супруга Фердинанда I-го изъ Аррагонскаго дома, въ 1473 году. (*D.P.*)

Флоренція, 22-го Февраля.

15-го ч. с. м. заключенъ договоръ между Тосканскимъ и Сардинскимъ Дворами, касательно взаимной выдачи преступниковъ. (*A.P.S.Z.*)

Т у р ц і я.

Константинополь, 27-го Января.

Вотъ оное достопамятное распоряженіе Сераскира Паши по случаю Рамазана. „Въ постъ Рамазана Его Высокость Великій Государь, прѣзжаетъ обыкновенно въ Константинополь для посѣщенія честныхъ храмовъ, и обрадованія народа Высочайшимъ своимъ присутствіемъ. Въ прошедшемъ году напечатаны были особыя повелѣнія, коими предписанъ образъ поведенія въ мечетяхъ, также на улицахъ и мѣстахъ, гдѣ Его Высокость проходитъ, остановиться, или садиться изволилъ. Каждый старался тогда строжайше исполнять оныя, за что Государь изъявилъ Высочайшее свое благоволеніе. Поелику статьи помянутого распоряженія всемъ вообще извѣстны, то нѣтъ надобности снова ихъ повторять. Теперь Божіею милостію, наступаетъ въ сей годъ вожделѣнный постъ Рамазана, обѣщающій подѣ стію правленія Его Высокости, счастье, спасеніе и покой; посему cadaго есть обязанностію вести себя самымъ приличнымъ и благопристойнымъ образомъ. Случалось, что нѣкоторые молодые люди, слуги и другія лица, вмѣсто того, чтобы слушать въ мечетяхъ чтенія, собираются толпами при входахъ, въ углахъ и притворахъ, или на улицъ передъ мечетями, смѣются, какъ будто бы они были въ цырюльнѣ, разговариваютъ играя четками и таскаются. Такое неблагопристойное поведеніе безразсудно; всякой

— Узбраяющая сія teraz flotta, ma byдъ przeznaczona do wzmocnienia eskadry na morzu Szródziemnémъ od rozkazami Admirala Sir R. *Stopford*, pod którym Kontr-Admiral Sir P. *Malcolm* dowodzić będzie.

— Półkownikowi *Chesney*, udało się nakoniec oba we statki parowe, na Eufrat wprowadzić; i 30 Grudnia zaczną one żeglugę swą w dół tej rzeki. (*A.P.S.Z.*)

Н и е м ц ы.

Monachium, dnia 25 Lutego.

Listy z Aten donoszą, iż wyjazd Króla Bawarskiego, z Grecyi, nastąpi w końcu Lutego. Dnia 2-go Marca spodziewają się w Ankonie przybycia tego Monarchy. (*D.P.*)

Getynga, 28 Lutego.

Dzisiaj rano o godzinie 9, umarł tu po dwóletniej chorobie, Doktor *August Grotendorf*, Dyrektor tu-teyszego Gymnazjum mieyskiego, jeden zъ znakomitszych pedagogowъ.

Hamburg, 4 Marca.

W pewnym liście, otrzymanym z Santa Kruz na Teneryfie, pod 15 Stycznia powiedziano: „Koszenilla stała się u nas nowym przedaznym towarem; w roku przeszłym wywieziono jej 10,000 funtow, funt po 2½ dollary. Rozumiemy że produkt ten wkrótce stanie się ważniejszym przedmiotem handlu tej wyspy; gdyż tu bardzo dobrze dojrzewa.“ (*A.P.S.Z.*)

В е л о с н ѣ.

Rzym, dnia 11 Lutego.

Testament Pani *Letycyi Bonaparte* (matki *Napoleona*), wiadomy teraz publiczności, podpisany jest 22 Września 1832 roku. Między innemi w nim postanowieniami, prócz wyznaczenia znacznych summ osobom, które na usługach u niej zostawały, wypłacić Kardynałowi *Fesch* 7,000 szkodow na jej pogrzeb. Spadek po niej ma byдъ rozdzielony pomiędzy jej dziećmi. Skarbow, których się po niej spodziewano, nie znaleziono; cały jej majątek, łącząc w to klejnoty i srebro, oceniono milion szkodow. Xiąże Hieronim *Monfort*, przybył tu z Florencyi; spodziewają się i dalszych osób familii dla tego, że rzecz o sukcesyi bardzo jest zawikłana. (*G.S.P.*)

Dnia 16.

Pogrzeb Królowey Neapolitańskiej odprawił się z nadzwyczajną okazałością. Mamy oraz wiadomość, iż Królowa w ostatnich chwilach życia swojego dała Dostojnemu małżonkowi swemu książkę, obejmującą nazwiska licznych rodzin ubogich, które wspierała. Prosiła go, aby te dobrodzieystwa dalej świadczył, co też przyrzekł. Gdy Królowa żyła, przypisywano jej nie raz zbytęcną oszczędność; teraz okazuje się, iż była matką wielu ubogich, którzy nigdy nie wiedzieli, od kogo dobrodzieystwa odbierali. Učení nasi czynią uwagę, iż od półczwarta wieku żadna panująca Królowa nie umarła w Neapolu. Ostatnią była *Izabella Chiaromonte*, małżonka Ferdynanda I-go, z domu Arragońskiego, w roku 1473. (*D.P.*)

Florencya, 22 Lutego.

Dnia 15 t. m. zawartą została konwencya między Dworami Toskańskim i Sardynskim, względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy. (*A.P.S.Z.*)

Т у р с к а я.

Konstantynopol, dnia 27 Stycznia.

Oto jest pamiętne rozporządzenie Seraskiera Basy, z okoliczności Ramazanu. „Podczas postu Ramazanu J. Wysokosc Wielki Monarcha przyjeżdża zwyczajnie do Konstantynopola dla odwiedzenia świątyni i uradowania ludu najwyższą swą obecnością. W zeszłym roku, ogłoszone były osobne rozkazy, przez które przepisany był sposób zachowania się w Meczetach, również na ulicach i mieyscach, gdzie J. Wysokosc przechodzić, zatrzymywać się i usiadać raczył. Każdego wtenczas usiłowanіемъ było, wypełnić je, za co J. Wysokosc oświadczył swe najwyższe zadowolenie. Ponieważ artykuły wspomnianego rozporządzenia wszystkim w ogólnosci są wiadome, zatem nie ma potrzeby znowu ich powtarzać. Teraz z łaski Bożej nadchodzi tegoroczny pożądaný post Ramazanu, obiecujący pod cieniem Rządu J. Wysokosci szczęście, zbawienie i pokoy. Zaczęмъ kaзdego jest świętym obowiązkiem, prowadzić siebie na przyzwoitszym i naystosowniejszym sposobem. Zdarzyło się, iż niektorzy młodzi ludzie, słudzy i inne osoby, zamiast tego, ażeby w meczetach słuchać czytania, zgromadzają się tłumami przy wejściach, w kątach i przysionkach lub na ulicy przed meczetami, śmieją się tak właśnie, jakby byli w golarni, rozmawiają, chodzą i bawią się paciorkami. Takie, jest nierozsądnem i nieprzystoynem sprawowaniem się; kaзdy pamiętać powinien, że dom Boży, jest domem modlitwy. W skutek